

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Hans Andersen (V)
Hans.Andersen@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

T +45 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748

J.nr. 2022 - 2616
31. maj 2022

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 18. marts 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 238 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Hans Andersen (V).

Spørgsmål nr. 238:

”Vil ministeren redegøre for effekten på arbejdsudbuddet, provenu og BNP ved de opstramninger af opholdskravene for fuld ret til folkepension, som den tidligere regering gennemførte, herunder hvor mange personer reglerne omfattede? Ministeren bedes i forlængelse heraf redegøre for, hvad effekterne er, hvis man strammer opholdskravene for folkepensionens tillægsbeløb. Ministeren bedes beregne det i scenarier, hvor personer skal have haft fast bopæl i Riget i mindst hhv. 40, 40½, 41, 41½, 42, 42½, 43, 43½, 44, 44½, 45, 45½, 46, 46½, 47, 47½, 48, 48½, 49, 49½, 50, 50½, 51 og 51½ år mellem det fyldte 15. år og folkepensionsalderen, hvis de skal have det fulde tillægsbeløb.”

Svar:

For borgere, der opnår folkepensionsalderen inden den 1. juli 2025 gælder det, at retten til fuld folkepension, herunder den supplerende pensionsydelse (ældrechecken), optjenes på baggrund af mindst 40 års bopæl her i riget i optjeningsperioden fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen. Hvis betingelsen for fuld folkepension ikke er opfyldt, udbetales en såkaldt brøkpension, hvor pensionen fastsættes efter forholdet mellem bopælstiden og 40 år.

Med lov nr. 442 af 8. maj 2018 om skærpede krav til optjening af folkepension og førtidspension, hurtigere udbetaling af tillæg for opsat pension m.v. er det vedtaget, at for borgere, der opnår folkepensionsalderen den 1. juli 2025 eller senere, gælder det, at retten til fuld folkepension optjenes på baggrund af fast bopæl her i riget i mindst 9/10 af optjeningsperioden fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen. Bopælskravet for ret til fuld folkepension følger dermed reguleringen af folkepensionsalderen. Det indebærer, at der er et krav om 46,8 års bopæl her i riget ud af en optjeningsperiode på 52 år for at opnå ret til fuld folkepension ved en folkepensionsalder på 67 år i 2025. Hvis betingelsen for fuld folkepension ikke er opfyldt, udbetales som i dag en brøkpension, hvor pensionen fastsættes efter forholdet mellem bopælstiden og 9/10 af optjeningsperioden fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen.

Det blev i forbindelse med behandling af lov nr. 442 (https://www.ft.dk/samling/20171/lovforslag/L138/som_fremsat.htm) skønnet, at en skærpelse af reglerne for optjening af ret til fuld folkepension vil berøre ca. 2.500 pensionister i 2025, stigende til godt 20.000 pensionister i 2030, og knap 80.000 pensionister årligt, når reglerne er fuldt indfaset omkring 2045. Det blev på den baggrund skønnet, at ændringen vil medføre et offentligt provenu efter skat og tilbageløb på størrelsesordenen 5 mio. kr. i 2025, stigende til 60 mio. kr. i 2030, og 220 mio. kr. årligt fra 2045 (2022-pl.). Der er i provenuet ikke indregnet en virkning på arbejdsudbuddet, idet der ikke foreligger et nærmere grundlag for at skønne over eventuelle adfærdseffekter ved en justering af optjeningskravet for ret til fuld folkepension.

Med de ændrede regler fastsættes bopælskravet ikke længere på baggrund af et bestemt antal år, men som en andel af optjeningsperioden, svarende til et vis antal år alt efter den pågældende folkepensionsalder, så bopælskravet følger reguleringen af folkepensionsalderen. Desuden udbetales både folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg samt den supplerende pensionsydelse med den opgjorte bopæloptjening (brøkpension). En stramning af optjeningsreglerne vil derfor som udgangspunkt efter de fastsatte principper skulle opgøres som en andel af optjeningsperioden fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen og vil omfatte både udbetalingen af folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg samt den supplerende pensionsydelse.

Bopælskravet kan for eksempel strammes fra efter de fastsatte regler på mindst 9/10 af optjeningsperioden for borgere, der opnår folkepensionsalderen den 1. juli 2025 eller senere, til et bopælskrav på mindst 19/20 af optjeningsperioden. På baggrund af bl.a. foreliggende data for ind- og udrejseoplysninger skønnes det med betydelig usikkerhed, at en sådan stramning ville medføre et offentligt provenu efter skat og tilbageløb på størrelsesordenen 130 mio. kr. årligt når fuldt indfaset fra omkring år 2045. En yderligere stramning af bopælskravet svarende til den fulde optjeningsperiode (10/10 af optjeningsperioden) skønnes fuldt indfaset at ville medføre et offentligt provenu efter skat og tilbageløb på størrelsesordenen 315 mio. kr. årligt, jf. tabel 1.

Tabel 1

Provenuvirkning ved en stramning af optjeningsregler for retten til fuld folkepension efter fastsatte regler på mindst 9/10 af optjeningsperioden fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen med virkning fra 2025

Årligt provenu i mio. kr. i 2022-pl.	Bopælskrav for ret til fuld folkepension af optjeningsperiode _____					
	19/20 (49,4 år ud af 52 år i 2025)		99/100 (51,5 år ud af 52 år i 2025)		10/10 (52 år ud af 52 år i 2025)	
	Provenu	Berørte	Provenu	Berørte	Provenu	Berørte
2025	5	3.000	10	4.000	10	4.000
2030	35	25.000	75	35.000	90	35.000
2045	130	95.000	270	120.000	315	120.000
Fuldt indfaset	130	95.000	270	120.000	315	120.000

Anm.: De økonomiske konsekvenser bygger på samme beregningsforudsætninger, om end med et opdateret datagrundlag, som anvendt i forbindelse med lov nr. 442 af 8. maj 2018, herunder så ændringen i

bopælskravet har virkning for borgere, der opnår folkepensionsalderen den 1. juli 2025 eller senere. Provenuvirkningen er opgjort efter skat og tilbageløb samt inkl. afledte effekter for tillægsydelse til pensionister. En nedgang i den sociale pension, og dermed den samlede indkomst, vil for en del af persongruppen alt andet lige medføre en stigning i udbetalt personligt tillæg efter pensionsloven samt eventuel boligstøtte.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Ændringen af optjeningsreglerne vil have en vis indfasningsperiode og først være slået fuldt igennem, når samtlige pensionister med en brøkpension kan forventes at være omfattet af de ændrede regler.

En stramning af bopælskravet vil indebære, at kravet til bopælsperioden øges, således at pensionister, som efter gældende regler får reduceret deres ydelse på baggrund af reglerne om optjening, i stedet vil få udbetalt en endnu lavere folkepension. Endvidere vil en andel, der under gældende regler kan se frem til en fuld folkepension, fordi de opfylder bopælskravet for ret til fuld folkepension, fremover også modtage en nedsat pension som følge af de skærpede optjeningsregler. En nedgang i den udbetalte folkepension, og dermed den samlede indkomst, kan for en del af persongruppen forventes at medføre en stigning i udbetalt personligt tillæg efter pensionsloven til pensionister med lave indtægter samt eventuel boligstøtte, som er indregnet i provenuvirkningen.

Det bemærkes, at der i de økonomiske konsekvenser ikke er indregnet virkningen af en tilsvarende konsekvensændring af reglerne for optjening af ret til fuldt førtidspension. Optjeningsreglerne for førtidspension afspejler reglerne for folkepension, idet den optjente brøkpension efter gældende regler videreføres ved overgangen til folkepension.

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard
Beskæftigelsesminister